

**OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ PENTRU ȘCOLI/SECȚII CU
PREDARE ÎN LIMBILE MINORITĂȚILOR ȘI PENTRU ROMÂNII DIN DIASPORA**
**Secțiunea B. Limba și literatura română pentru școli/secții cu predare în limbile altor minorități și
pentru românii din diaspora**
Etape județeană/a sectoarelor municipiului București
25 martie 2023
clasa a IX-a

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Lucrările în care eseu/răspunsurile sunt precedate de titlu și/sau motto vor fi notate cu zero puncte.
- Timp de lucru: trei ore.
- Total: 100 de puncte.

Citește cu atenție textele de mai jos.

A.

[31 iulie 1964, București]

Dragă Monica*,

Când am urcat încet panta de jos a bătrânei noastre ulițe, pe care în anii copilăriei tale ne-am dat de atâtea ori cu sâniuța, ochii mi s-au împăienjenit, gura mi s-a uscat de-a binelea și sacul cu micul meu calabalac a cântărit deodată mai greu în mână, atât de copleșit am fost de emoție revăzându-le pe toate aievea, cum le lăsasem cu cinci ani, patru luni și trei zile în urmă. Dacă ai știi de câte ori mi-am închipuit această scenă a reîntoarcerii mele acasă: cu domnul Cezar lătrând cu glasul lui gros și răgușit la auzul porțiței deschise; cu mămica ieșindu-mi înainte (nu știu de ce o vedeam totdeauna cu puloverul și fusta ei gri, cu ochii măriți și umezi de lacrimi); cu tine năvălind în urma ei, cu cozile blonde fluturându-ți pe spate ca niște cozi de zmeie în bătaia vântului, îmbrăcată în rochița ta albastru-deschis, cu carouri. [...]

Când am deschis porțița grădinii, domnul Cezar n-a mai lătrat, pentru că a amuțit pentru totdeauna. Mămica, într-o rochie vaporosă de vară (era acasă, întoarsă mai devreme de la serviciu, prevenită că sosesc), m-a întâmpinat cu ochii aceia măriți și umezi de lacrimi, pe care îi văzusem anticipat de atâtea și atâtea ori în gând.

Dar emoția n-a mai lăsat-o să articuleze ceea ce numai gândul meu a auzit de atâtea și atâtea ori înainte, tot reluând filmul cu această scenă a revederii. Buni* s-a ridicat din șezlong cu fața, deodată, mai albă decât părul, bărbia ei a tremurat tare de tot și pe urmă nu știu bine ce-a mai fost, pentru că eu însumi începusem să văd toate tulbure. Iar tu, tu, fetița mea bună, m-ai primit în casă, privindu-mă din fotografiile tale de pretutindeni, din odăi. Abia te-am mai recunoscut în ele, poate pentru că ai crescut atât de mult sau pentru că lacrimile nu mă lăsau să te disting de ajuns de bine. [...]

Într-un târziu, mămică i s-a dezlegat limba din încleștările emoției și a început să-mi povestească despre tine în fel și chip și ai fost atunci atât de prezentă între noi, cum nici nu poți să-ți închipui. Apoi te-am găsit, cu o altă emoție, în caietele tale de poezii, rânduie frumos pe masa de scris, lângă fotografia lui Eminescu tânăr, privind lunar, abstras, dincolo de timp. Monica, aproape că nu mi-a venit să-mi cred ochilor când am început să le răsfoiesc! Nu mai era vorba de niște simple reușite ale unui copil precoce, ci de indiciul unei vocații autentice și adânci pentru poezie. Și am simțit atunci, înfiorat, că sunt în fața unui fenomen de sensibilitate lirică ereditară, care vine de la bunicul tău care a trăit în ultimă instanță numai pentru poezie, sensibilitate ce se manifestă acum atât de emoționant promițător prin tine. La începutul drumului, în marea aventură a poeziei pe care adolescența ta a făcut primii pași inefabili, eu îți urez fierbinte: „Drum bun și toate pânzele sus!”

Apoi m-a mai așteptat acasă o surpriză de alt ordin, din care am dedus în încă o formă posibilitățile de dăruire ale sufletului tău bun: ciocolățile pe care le-ai strâns, cu grijă și atenție, de-a lungul ultimilor ani, pentru mine, ca să am ce să ronțai la întoarcere. Mi-am adus aminte de piticul de ciocolată pe care ți l-a adus cândva Dindin și pe care ți l-am consumat cu o nerușinare de căpcăun. [...] Și acum te părăsesc (vorba vine, fiindcă de părăsit, în sensul absolut al cuvântului, nu pot să te părăsesc niciodată). Sunt obosit de atâtea emoții și nu mai am puterea să scriu mai departe. [...]

Te sărut cu un dor cât cerul de necuprins,
Tăticu

Dinu & Nelli Pillat, *Biruința unei iubiri. Pagini de corespondență* (2008)

* Prima scrisoare a lui Dinu Pillat trimisă fiicei sale, după întoarcerea din închisoare, petrecută pe 28 iulie 1964. Monica se afla atunci în vacanță la mănăstirea Văratec, împreună cu bunica ei dinspre mamă.

* Așa îi spunea Monica bunicii sale, Maria Pillat, soția poetului Ion Pillat.

B.

Deschisei încet ușa camerei în care dormea Silvia, s-o trezesc și să ieșim. „Ce e cu tine, îi spusei, tu n-ai dormit deloc!” „Ba am dormit, dar nu mult”, mărturisi ea, ca să împace și minciuna și adevărul: vruse să doarmă, dar nu putuse. Mă așezai pe marginea patului și, prefăcându-mă că n-o privesc direct, o contemplai în tăcere, cu pleoapele pe jumătate închise. „Ta-taaa!” zise. Era o chemare, de astă dată am simțit că vrea să spună ceva. „Da, tată!” murmurai. „Ta-taaa, reluă, eu când te văd că vii la mine și te așezi pe pat, mă uit la tine... și... și nu știu ce să-ți mai spun...” De câțva timp nu mai dormea pe brânci, se făcuse mai vioaie și abia aștepta să mă întorc acasă și s-o iau la plimbare [...] și îi plăcea mai ales când se întâmpla să am și treabă în oraș, să intru în marea librărie din centru sau să cumpăr ceva din vreun magazin. „Și ce-ai vrea tu să-mi spui și nu mai știi ce?” o întrebai. „Ta-taaa, zise, mergem la cișmar?” [...] „Mergem, tată, zisei. Bine că mi-ai adus aminte!”. Asta se întâmplase acum câteva zile, dar nu observasem că i-ar fi plăcut mica dugheană a „cișmarului”. Uite că îi plăcuse și, ca odinioară copilului Creangă, îi plăcea și ei să-l vadă pe acest nou Ciorpec, așezat pe scăunelul lui, chel ca și acela, mustăcios și înconjurat de calapoade și de rafturi de încălțăminte dată la reparat. „Sus! o îndemnăi. Hai să ne îmbrăcăm!”

Se ridică și, legănându-se ca o rățușcă, mi se lăsă în brațe. [...]

Îi privii chipul și, pentru întâia oară, văzând-o din profil, văzui profilul meu, dar un profil de vis... Rămăsei tăcut, stăpânit de un sentiment de triumf. Dacă seamănă cu mine întru totul, și în temperamentul ei, va trage spre mine orice s-ar întâmpla, îmi spusei. Am pentru ce trăi și alți copii nu voi mai face! [...] Ce se va întâmpla, îmi spuneam, când nu voi mai fi zilnic în casă și când (nu mai aveam nicio îndoielă) Matilda îi va spune fără urmă de ezitare: tatăl tău te-a părăsit? Copilul va afla ce e minciuna fiindcă eu îi voi spune că n-am părăsit-o și n-o voi părăsi niciodată... Pusă între tată și mamă, pe cine va crede? [...]

O dusei de astă dată direct în parc, „la copii”, spunându-i că pe la „cișmar” o să trecem la întoarcere. [...]

Intrărăm în marea librărie centrală, în care nu răsfoii nicio carte [...]. Îi cumpărai una care promitea ceva bun, *Familia Roademult*, și de la papetărie niște abțibilduri. Cuvântul îi plăcu și îl repetă pe drum insistând să i le arăt. „Ți le arăt acasă, când o să te învăț cum să le tai și să le lipești...” Trecurăm apoi pe la „cișmar”. Silvia era răpită, nu știu ce-i plăcuse ei aici. [...]

Iar acasă ne apucarăm să tăiem abțibilduri. Îi lipii eu primul un iepuraș pe tăblia albă a patului. [...] Apoi o lăsa să vadă ce face cu foarfeca. „Acuma să pui alături de el un ursuleț”. Dar îl strică, îi tăie capul. Forfecuța n-o asculta. Migălrăm însă amândoi vreme îndelungată, până ce în dormitor începu să se lase întunericul. „Ta-taaa, zise ea deodată, văzându-mă absorbit cu micile figuri. Nu trebuie să terminăm toate accibildurile într-o singură zi!” Tresării. O luai în brațe [...]. „Așa este! Îi șoptii, nu trebuie consumat totul într-o singură zi!” „Nici măcar într-o singură viață” gândii.

Marin Preda, *Cel mai iubit dintre pământeni* (1980)

Subiectul I

(30 de puncte)

Răspunde, pe foaia de concurs, la fiecare dintre următoarele cerințe.

1. Ilustrează, prin două exemple, specificul funcției conative a comunicării în textul extras din volumul *Biruința unei iubiri. Pagini de corespondență* de Dinu & Nelli Pillat. **5 puncte**

2. Prezintă rolul verbelor la modul indicativ, timpul perfect simplu, în textul *Cel mai iubit dintre pământeni* de Marin Preda. **5 puncte**

3. Motivează utilizarea ghilimelelor în textul *Cel mai iubit dintre pământeni* de Marin Preda. **5 puncte**

4. Evidențiază două elemente referitoare la spațiu în primul text-suport. **5 puncte**

5. Susține-ți opinia despre semnificația următoarei secvențe din textul *Cel mai iubit dintre pământeni* de Marin Preda: *Ce se va întâmpla, îmi spuneam, când nu voi mai fi zilnic în casă și când Matilda îi va spune fără urmă de ezitare că tatăl a părăsit-o? Copilul va afla ce e minciuna fiindcă eu îi voi spune că n-am părăsit-o și n-o voi părăsi niciodată... Pusă între tată și mamă, pe cine va crede?* **5 puncte**

Notă

Niciun răspuns nu va depăși 100 de cuvinte.

Pentru **conținut**, vei primi 25 de puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 5 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsurile vor fi formulate în enunțuri.

Subiectul al II-lea

(35 de puncte)

Imaginează-ți că ești Monica, destinatarul scrisorii extrase din volumul *Biruința unei iubiri. Pagini de corespondență* de Dinu & Nelli Pillat. Redactează o pagină de jurnal, de 150 – 300 de cuvinte, în care să surprinzi gândurile și emoțiile pe care ți le-a provocat scrisoarea primită de la tatăl tău. Data redactării jurnalului este 25 martie 2023.

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 30 de puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 5 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).

Subiectul al III-lea

(35 de puncte)

Scrie un eseu de 600 – 900 de cuvinte despre *relația dintre părinți și copii*, pornind de la cele două texte citate și valorificând experiența ta culturală.

Notă

În elaborarea eseului, vei respecta structura textului de tip argumentativ: *ipoteza*, constând în *formularea tezei/a punctului de vedere* cu privire la temă, *argumentația* (cu trei argumente/raționamente logice/exemple concrete etc.) și *concluzia/sinteza*.

Pentru **conținut**, vei primi 30 de puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 5 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).

Punctajul pentru redactare se acordă numai dacă eseu are minimum 600 de cuvinte.

Inserarea de citate critice necomentate sau nerelevante pentru tema dată atrage după sine neacordarea punctajului maxim.